Súd:	Okresný súd Kežmarok
Spisová značka:	8C/64/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu:	8412204306
Dátum vydania rozhodnutia:	05. 12. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Juraj Šteffel
ECLI:	ECLI:SK:OSKK:2018:8412204306.9

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Kežmarok sudcom JUDr. Jurajom Šteffelom v spore žalobcu v 1. rade G. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. Č.. XXX/XX, XXX XX U., občianky SR a žalobcu v 2. rade M. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. Č.. XXX/XX, XXX XX U., občana SR, oboch právne zastúpených Mgr. Róbertom Kučerom, advokátom so sídlom Veľká Okružná č. 39, 010 01 Žilina proti žalovanému v 1. rade - M. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. Č.. XXX/XX, XXX XX U., občanovi SR, právne zastúpenému JUDr. Tiborom Bašistom, advokátom so sídlom Štefánikova č. 8, 058 01 Poprad a žalovanému v 2/ rade - Generali Poisťovňa, a. s. so sídlom Lamačská cesta 3/A, 841 04 Bratislava, IČO: 35 709 332, právne zastúpenému JUDr. Gabrielou Reichovou, advokátkou so sídlom Vajanského námestie 2, 036 01 Martin, IČO: 42 071 135, o náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 33.000,- eur s príslušenstvom takto

r o z h o d o l :

I. Žalovaný v 1. rade a žalovaný v 2. rade sú povinní zaplatiť žalobcovi v 1. rade náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 16.500 eur v lehote troch dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného.

II. Žalovaný v 1. rade a žalovaný v 2. rade sú povinní zaplatiť žalobcovi v 2. rade náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 16.500 eur v lehote troch dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného.

III. Žalobca v 1. rade má voči žalovanému v 1. rade a žalovanému v 2. rade nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného.
IV. Žalobca v 2. rade má voči žalovanému v 1. rade a žalovanému v 2. rade nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobami z 23.5.2012 sa žalobcovia na žalovaných domáhali zaplatenia nemajetkovej ujmy a náhrady trov právneho zastúpenia. Dôvodom bola smrť ich syna Z. N., zosnulého v dôsledku usmrtenia pri dopravnej nehode zavinenej žalovaným v 1. rade ako vodičom osobného motorového vozidla pri poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla žalovaným v 2. rade (zmluvné poistenie č. 8000978435).

2. Rozsudkom Okresného súdu Kežmarok z 28.04.2010 bol žalovaný v 1. rade uznaný vinným z prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1 Trestného zákona.

3. Žalobcovia žalobu zdôvodnili v ďalšom tvrdením, že sú pozostalými rodičmi po zosnulom Z. N.. Touto dopravnou nehodou došlo k neoprávnenému zásahu do práva na ochranu ich osobnosti, konkrétne do ich práva na súkromie a rodinný život. V dôsledku usmrtenia syna ako blízkej osoby došlo k nenávratnej a neodčiniteľnej ujme a deštrukcii rodinných a interpersonálnych väzieb tvoriacich základ a rámec ich súkromného života a tým k zásahu do ich osobnostných práv a do práva na súkromie a rodinný život, keďže žalobcovia navždy stratili možnosť viesť rodinný a súkromný život s obeťou dopravnej nehody. Vzniknutá trauma je zo života žalobcov neodstrániteľná. Náhrada imateriálnej ujmy v peniazoch nie je náhradou za ľudský život, ale slúži len na zmiernenie následkov vzniknutej ujmy, keďže navrátenie do pôvodného stavu neprichádza do úvahy. Z hľadiska poskytnutia ochrany je pritom bezvýznamné, či neoprávnený zásah bol spôsobený zavinene či nezavinene, alebo vedome či nevedome.

4. Žalobcovia tiež uviedli, že osobnostné práva človeka upravené ustanovením § 11 až 16 Občianskeho zákonníka predstavujú základ súkromnoprávnej úpravy osobnostného práva. Vzhľadom na to, že obsah týchto ustanovení má značne široký záber, ucelená úprava neexistuje. Medzi tzv. všeobecné osobnostné práva, ktoré patria bez rozdielu každému, patrí najmä právo na ochranu života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy. V rámci ustálenej judikatúry v prípade usmrtenia osoby ide o neoprávnený zásah do osobnostných práv žalobcov, ktoré sú chránené ustanovením § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka a to konkrétne do práva na súkromie, ktorého súčasťou je aj rodinný život zahŕňajúci i právo fyzickej osoby vytvárať, udržovať a rozvíjať vzájomné vzťahy a v ich rámci uplatňovať vlastnú osobnosť. Takýto zásah je svojou povahou trvalý a neodstrániteľný.

5. Žalovaný v 1. rade so žalobou nesúhlasil, keďže celú záležitosť oznámil žalovanému v 2. rade, čím si splnil zákonnú povinnosť a žalovaný v 2. rade uplatnené nároky nahradil.

6. Žalovaný v 2. rade navrhol žalobu voči nemu v celom rozsahu zamietnuť s poukazom na nedostatok pasívnej vecnej legitimácie, keďže nárok žalobcov na náhradu nemajetkovej ujmy podľa ustanovenia § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka nie je krytý ustanovením § 4 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o PZP“).

7. Medzi sporovými stranami nebol sporný úrazový dej a vznik jednotlivých poranení nebohého syna žalobcov (šok po úraze a krvácaní pri polytraume). Tieto skutkové okolnosti dopravnej nehody mal súd preukázané závermi konštatovanými na strane č. 13 a pod bodom č. 3 znalcami MUDr. Antonom Gavelom a MUDr. Stanislavom Niezňanským v Znaleckom posudku č. 39 / 2009 a č. 22 / 2009 vyhotovenom pre účely trestného konania vedeného proti žalovanému v 1. rade pred Okresným súdom Kežmarok pod spis. zn. 7T 184 / 2009.

8. Spornou nebola ani skutočnosť, že nebohý syn žalobcov sa v čase dopravnej nehody nachádzal v stave podnapitosti ako najnižšom stupni ovplyvnenia alkoholom, pri ktorom ide len o mierne postihnutie duševných, zmyslových a jemných pohybových funkcií. Táto skutková okolnosť je zrejmá zo záverov vyslovených znalcami v spomínanom Znaleckom posudku na strane č. 13 pod bodom č. 5.

9. Sporové strany nenamietali ani konštatovanie znalcov, podľa ktorého neboli pri pitve zistené iné chorobné zmeny, ktoré by boli v príčinnej súvislosti so smrťou nebohého syna žalobcov, prípadne by jeho smrť mohli urýchliť (ZP č. 39 / 2009 a 22 / 2009, str. 13, bod 6).

10. Zo zápisnice o výsluchu žalovaného, svedka P. Z., svedkyne F. B. a svedka M. T. vo vyššie uvedenom trestnom konaní (str. 145 - 146 vyšetrovacieho spisu) nebolo preukázané tvrdenie žalobcov, žeby žalovaný v 1. rade ako škodca z miesta nehody ušiel.

11. Zo Znaleckého posudku č. 403 / 2009 znalca Ing. Róberta Rojka, ktorý je súčasťou pripojeného trestného spisu Okresného súdu Kežmarok spis. zn. 7T 184 / 2009 mal súd preukázané, že nárazová rýchlosť vozidla do nebohého syna žalobcov bola v rozmedzí 55 až 85 km/h pri strednej hodnote nárazovej rýchlosti 70 km/h.

12. Vozidlo, ktoré viedol žalovaný v 1. rade sa v čase pred zrážkou pohybovalo konštantnou rýchlosťou ako v čase prvého kontaktu s nebohým synom žalobcov (chodcom), t. j. v rozmedzí 70 až 85 km/h, pravým obrysom vo vzdialenosti cca 0,37m od pravého okraju cesty v smere jazdy na obec Slovenská Ves.

13. Zo Znaleckého posudku č. 403 / 2009 Ing. Róberta Rojka (str. 38, bod. 2.9) je zrejmý pravdepodobný priebeh dopravnej nehody, podľa ktorého vozidlo Škoda Felícia vedené žalovaným v 1. rade sa pohybovalo po Hlavnej ulici v smere na Slovenskú Ves po pravej strane cesty svojim pravým obrysom cca 0,37m od pravého okraja cesty rýchlosťou 70 až 85 km/h. V tom čase sa tým istým smerom pohyboval aj nebohý syn žalobcov zohľadnenou rýchlosťou 4,5 km/h a svojim pravým bokom cca 0,55m od pravého okraja cesty. Nárazová rýchlosť vozidla do nebohého syna žalobcov bola v rozpätí 70 až 85 km/h. Nebohý na pohyb vozidla reagoval pravdepodobne miernym natočením tela vpravo v snahe byť viac vpravo pri prejazde vozidla, ktoré sa približovalo spoza jeho chrbta. V čase zrážky sa nachádzal svojim pravým bokom tela cca 0,4m od pravého okraja cesty. Pozdĺžna poloha miesta zrážky sa nachádzala cca 6,5m pred VBM (v smere jazdy vozidla). Priečna poloha miesta zrážky bola vzdialená od pravého okraja cesty cca 0,8m (v smere jazdy vozidla). Vodič vozidla pre zrážkou nereagoval na pohyb chodca nijakým spôsobom. Počiatok reakcie žalovaného v 1. rade nastal až po náraze do nebohého syna žalobcov. Po uplynutí zohľadneného reakčného času 1s začal žalovaný v 1. rade brzdiť svoje vozidlo so zohľadnením nábehu brzdného účinku 0,2s až do predpokladanej konečnej polohy na ľavej strane cesty v súlade s jeho výpoveďou (v trestnom konaní). Pri brzdení nedošlo k využitiu maximálneho brzdného účinku brzdového systému vozidla, t. j. nedošlo k blokovaniu kolies prednej nápravy vozidla. Chodec (nebohý syn žalobcov) bol po náraze s vozidlom vymrštený do vzduchu, kde kontaktoval korunu stromu pred obytným domom č. 52 a následne hornú časť oplotenia obytného domu č. 48.

14. Z posledne citovaného znaleckého posudku mal súd preukázané, že žalovaný v 1. rade sa v úseku nehodového deja pohyboval rýchlosťou 70 až 85 km/h, to znamená rýchlosťou vyššou ako bola rýchlosť primeraná dohľadu, pričom nereagoval pred zrážkou na nebohého nijakým spôsobom. Vzhľadom k jeho rýchlosti pohybu v daných poveternostných podmienkach v čase nehodového deja bolo technicky možné, že pohyb nebohého ani nemusel zaregistrovať, pričom rýchlosťou primeranou danému úseku nehodového deja, kde vodič musí z technického hľadiska predpokladať pohyb chodcov po ceste, za daných poveternostných a rozhľadových podmienok ako v čase nehodového deja, bola rovná rýchlosti primeranej dohľadu na chodcov oblečených v najmenej kontrastnom čiernom oblečení, bola rýchlosť do 21 km/h.

15. Žalovaní nenamietali ani záver vyslovený znalcom Ing. Róbertom Rojkom v Znaleckom posudku č. 403 / 2009, že technickou príčinou dopravnej nehody bola nesprávna technika jazdy žalovaného v 1. rade vo vzťahu k rýchlosti primeranej v úseku cesty v zastavanej a obývanej časti obce, kde sa po pravej ani po ľavej strane cesty nenachádza chodník, ktorý by chodci (a teda i zosnulý syn žalobcov) mohli použiť.

16. Vychádzajúc z prostriedkov procesného útoku a procesnej obrany sporových strán je nepochybné, že sporové strany nenamietali ani závery znalcov v odbore zdravotníctvo a farmácia, odvetvie súdne lekárstvo posudzujúcich úrazový dej a vznik jednotlivých poranení, ani závery znalca z odvetvia dopravy týkajúce sa technickej príčiny dopravnej nehody, pri ktorej zahynul syn žalobcov.

17. Podľa ust. §420 Občianskeho zákonníka každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

18. Podľa ust. §16 Občianskeho zákonníka kto neoprávneným zásahom do práva na ochranu osobnosti spôsobí škodu, zodpovedá za ňu podľa ustanovení tohto zákona o zodpovednosti za škodu.

19. Otázku vecnej pasívnej legitimácie žalovaného v 1. rade bola posúdená podľa posledne citovaných zákonných ustanovení. Za nemajetkovú ujmu spôsobenú prevádzkou dopravného prostriedku je zodpovedný práve on, keďže v čase dopravnej nehody, pri ktorej došlo k usmrteniu syna žalobcov motorové vozidlo riadil. Okrem tejto skutočnosti nebolo medzi sporovými stranami sporné, že žalovaný v 1. rade porušil pravidlá cestnej premávky a že jeho vina bola konštatovaná i Trestným rozkazom Okresného súdu Kežmarok v konaní vedenom pod spis. zn. 7T 184 / 2009.

20. Podľa ust. §15 ods. 1 Zákona č. 381 / 2001 Z. z. o povinnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať.

21. V danom prípade je dôvodné konštatovať i vecnú pasívnu legitimáciu žalovaného v 2. rade vyplývajúcu z aplikácie ust. §15 ods. 1 posledne citovanej zákonnej úpravy. Z poistenia zodpovednosti má poistený právo, aby poisťovateľ za neho poskytol poškodenému poistné plnenie v rozsahu podľa ust. §4 ods. 2 Zákona č. 381 / 2001 Z. z. Súd prvej inštancie sa nestotožnil s právnou argumentáciou žalovaného v 2. rade, podľa ktorej náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch nie je krytá a nesúvisí s dojednaným povinným zmluvným poistením. Zásah do osobnostných práv žalobcov (do ich práva na súkromný a rodinný život) stratou najbližšieho človeka, syna, v dôsledku čoho utrpeli psychickú ujmu, bol spôsobený prevádzkou motorového vozidla, na ktoré sa vzťahovalo povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu u žalovaného v 2. rade. Preto žalobcom patrí právo, aby im žalovaný v 2. rade ako poisťovateľ nahradil (ako poškodeným subjektom) nárok uplatnený žalobou. V podrobnostiach sa v otázke vecnej pasívnej legitimácie žalovaného v 2. rade poukazuje na dôvody uvedené v medzitýmnom rozsudku Okresného súdu Kežmarok č. k. 8C 64 / 2012 - 69 z 19.03.2014.

22. V súvislosti s otázkou vecnej pasívnej legitimácie žalovaných súd posúdil i otázku ich spoločenstva.

23. Z hmotného práva, podľa ktorého je len na úvahe veriteľa, či bude celé plnenie alebo jeho časť žiadať len od niektorého alebo od všetkých solidárnych dlžníkov vyplýva, že vecne pasívne legitimovaný je ktorýkoľvek solidárny dlžník sám o sebe. Už z toho, že o založení procesného spoločenstva medzi solidárnymi dlžníkmi rozhoduje iba vôľa veriteľa (pôjde o tzv. dobrovoľné spoločenstvo), vyplýva záver o samostatnosti spoločníkov (pozri Uznesenie Najvyššieho súdu SR z 26.10.2016 spis. zn. 6Cdo 544 / 2015).

24. V prípade plurality zodpovedných subjektov na náhradu nemajetkovej ujmy, ak poškodení mali nárok na náhradu nemajetkovej ujmy voči zodpovednému subjektu a na totožné plnenie súčasne nárok z iného dôvodu proti poisťovateľovi (v danom prípade žalovanému v 2. rade), nebolo možné uložiť žalovaným povinnosť solidárneho plnenia (pozri NS ČR spis. zn. 25 Cdo 499 / 2002, spis. zn. 25 Cdo 2464 / 2000).

25. Ak je v civilnom sporovom konaní na jednej alebo oboch procesných stranách viacero účastníkov, ide o ich procesné spoločenstvo (aktívne alebo pasívne). V závislosti od intenzity prepojenia jednotlivých účastníkov v takomto procesnom spoločenstve so zreteľom na obsah ich vzájomného hmotnoprávneho vzťahu, prípadne spoločného vzťahu k tretím osobám, sa rozlišuje spoločenstvo samostatné (pri ktorom každý spoločník vystupuje voči druhej strane samostatne) a nerozlučné (ktoré je charakterizované tým, že rozhodnutie sa vzťahuje na všetkých spoločníkov spoločne).

26. Pre posúdenie, či ide o samostatné alebo nerozlučné spoločenstvo, je rozhodujúca povaha predmetu konania vyplývajúca z hmotného práva. O nerozlučné spoločenstvo ide tam, kde hmotné právo neumožňuje, aby predmet konania bol prejednaný a rozhodnutý samostatne voči každému zo spoločníkov. V danom prípade z právnej úpravy, ktorú treba aplikovať na vzájomný vzťah žalovaných (t. j. zo zákona č. 381 / 2001 Z. z.) nevyplýva, žeby predmet konania nemohol byť prejednaný a rozhodnutý samostatne voči každému z nich (pozri napr. NS SR z 22.06.2016 spis. zn. 3Cdo 18 / 2016). To znamená, že medzi žalovanými v prejednávanom spore ide o pasívne spoločenstvo samostatných spoločníkov.

27. Na tomto mieste súd dopĺňa, že od spoločnej a nerozdielnej zodpovednosti je potrebné odlišovať stav, v ktorom majú viaceré subjekty práva rovnaký dlh z rozdielneho právneho dôvodu (napr. dlžník a poisťovateľ). V takom prípade nejde o spoločnú a nerozdielnu zodpovednosť často označovanú ako tzv. falošná solidarita. Aj v tomto prípade síce platí, že dlh zaniká v rozsahu, v akom splnil veriteľovi jeden z nich, avšak predpoklady pre povinnosť plnenia sú rozdielne. Tento stav má svoje dôsledky i v procesnoprávnej rovine, čo sa prejaví vo výroku rozhodnutia súdu. Preto súd v prejednávanom spore nevyslovil spoločnú a nerozdielnu povinnosť, ale určil, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého z nich.

28. Z hľadiska právneho základu uplatneného práva na náhradu nemajetkovej ujmy súd v prejednávanom spore aplikoval ust. §415 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého každý je povinný počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví, na majetku, na prírode a životnom prostredí.

29. Podľa ust. §3 ods. 1 Zákona č. 8 / 2009 o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom k 20.05.2009 je účastník cestnej premávky povinný dodržiavať pravidlá cestnej premávky ustanovené týmto zákonom.

30. Podľa ods. 2 písm. a) posledne citovanej zákonnej úpravy je účastník povinný správať sa disciplinovane a ohľaduplne tak, aby neohrozil bezpečnosť alebo plynulosť cestnej premávky, pritom je povinný prispôsobiť svoje správanie najmä stavebnému, dopravno-technickému stavu cesty, situácii v cestnej premávke, poveternostným podmienkam a svojim schopnostiam,

31. Vodič je povinný dbať na zvýšenú opatrnosť voči cyklistom a chodcom, najmä deťom, osobám so zdravotným postihnutím, osobitne voči osobám, ktoré používajú bielu palicu, a starým osobám (ust. §4 ods. 1 písm. e) Zákona č. 8 / 2009 Z. z. v kritickom znení).

32. Vodič je povinný rýchlosť jazdy prispôsobiť najmä svojim schopnostiam, vlastnostiam vozidla a nákladu, poveternostným podmienkam, stavu a povahe vozovky a iným okolnostiam, ktoré možno predvídať. Vodič smie jazdiť len primeranou rýchlosťou, aby bol schopný zastaviť vozidlo na vzdialenosť, na ktorú má rozhľad (ust. §16 ods. 1 Zákona č. 8 / 2009 Z. z. v kritickom znení).

33. Vodič smie v obci jazdiť rýchlosťou najviac 50 km.h-1, a ak ide po diaľnici v obci alebo po rýchlostnej ceste v obci, najviac 90 km.h-1 (§16 ods. 4 Zákona č. 8 / 2009 Z. z. v kritickom znení).

34. V konaní pred súdom prvej inštancie obaja žalovaní nenamietali, že žalovaný v 1. rade porušil pravidlá cestnej premávky (vyjadrenie PZ žalovaného v 2. rade vo vzťahu k právnej povinnosti žalovaného v 1. rade ustanovenej v §16 ods. 4 Zákona č. 8 / 2009), čím sa dopustil protiprávneho konania ako zákonného predpokladu vzniku jeho zodpovednosti za ujmu na strane žalobcov.

35. Nie je sporné, že k porušeniu práva došlo trestným činom žalovaného v 1. rade, že tento bol zaň uznaný vinným a bol mu uložený trest, že v ide o nedbanlivostný trestný čin. Žalovaný v 1. rade neprispôsobil techniku jazdy poveternostným a prírodným podmienkam. Pri nehode utrpel syn žalobcov zranenia, ktorým na mieste podľahol. Za týchto okolností došlo k porušeniu práv žalobcov zo strany žalovaného v 1. rade.

36. Predpokladom pre vznik zodpovednosti žalovaného v 1. rade za majetkovú ujmu na strane žalobcov je kauzálny nexus.

37. Ústrednou otázkou príčinnej súvislosti je, podľa akých kritérií zo vzájomne pôsobiaceho komplexu príčin, ktoré viedli ku vzniku škody určiť tú, ktorá je z hľadiska noriem občianskeho práva upravujúcich zodpovednosť za škodu príčinou. Súd preto v danom prípade najprv izoloval tú príčinu, ktorá je z viacerých príčin relevantná z hľadiska občianskoprávnej zodpovednosti za škodu. Na tomto mieste sa považuje za dôležité zdôrazniť, že vo všeobecnosti súd neskúma, z hľadiska občianskoprávnej zodpovednosti za škodu, všetky možné príčiny z celkového univerzálneho kauzálneho komplexu, ktoré vzniku škody predchádzali a ktoré k jej vzniku podľa prírodných a fyzikálnych zákonitostí viedli. Jeho úlohou je z komplexu časovo predchádzajúcich príčin, ktoré ku vzniku škody viedli, izolovať tú, s ktorou občianskoprávna úprava zodpovednosť za škodu spája, t. j. buď protiprávny úkon, či už vo forme konania alebo opomenutia (zdržania sa niečo konať, na čo bol škodca inak povinný) alebo zákonom kvalifikovanú škodnú udalosť.

38. Ak súd zistí, že tomu tak je, musí ďalej zisťovať, či protiprávny úkon, prípadne zákonom kvalifikovaná škodná udalosť, ktoré vzniku škody predchádzali, sú v posudzovanom prípade skutočne právne relevantnou príčinou vzniknutej škody. Ak však súd zistí, že v konkrétnom prípade existovali dve či dokonca viacero právne relevantných príčin vzniknutej škody, nič mu v ďalšej fáze jeho uvažovania nebráni gradovať význam všetkých týchto príčin právne relevantných pre vznik škody.

39. Z vykonaného dokazovania súd zistil, že všetky poranenia usmrteného syna žalobcov vznikli pri dopravnej nehode - pri jeho zrazení osobným motorovým vozidlom dňa 29.05.2009 okolo 22.15 hod. v obci Lendak na ul. Hlavnej pred domom č. 48 a sú v príčinnej súvislosti s jeho smrťou s tým, že pri pitve vrátane mikroskopického vyšetrenia nebol znalcami zistený žiaden vedľajší nález - chorobné zmeny, ktoré by boli v príčinnej súvislosti so smrťou, prípadne by jeho smrť mohli urýchliť.

40. V súvislosti s obranou žalovaného v 2. rade, podľa ktorej podstatnou okolnosťou, ktorá výrazne zmenšila dohľadovú vzdialenosť až na 9,5m za poveternostných podmienok, kedy bola tma a pršalo a ktorá ovplyvnila rýchlosť, z ktorej bolo možné zrážke s chodcom zabrániť, a to až na hranicu 21 km/h, bolo tmavé oblečenie zosnulého syna žalobcov, súd poukazuje na konštatovanie znalca Ing. Rojka v Znaleckom posudku č. 403 / 2009, podľa ktorého ,,vodič mal technickú možnosť predpokladať pohyb chodcov a to aj čierno oblečených, po ceste, nakoľko chodci v uvedenom úseku nemajú možnosť použiť chodník, a preto sa mal pohybovať takou rýchlosťou, aby bol schopný včas reagovať na takýto pohyb a tým sa vyhnúť kolíznej situácii s chodcami“. Preto súd v danom prípade posúdil otázku miery spolupôsobenia usmrteného syna žalobcov primárne vo vzťahu k právnemu základu uplatneného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy tak, že relevantnou príčinou úmrtia syna žalobcov bol protiprávny úkon žalovaného v 1. rade spočívajúci v porušení pravidiel cestnej premávky (pozri vyššie). Skutočnosti, že usmrtený syn žalobcov bol v okamihu zrážky s motorovým vozidlom oblečený v tmavom oblečení, súd, prihliadnuc na všetky okolnosti nehody (tma, dážď a nemožnosť usmrteného použiť chodník) nepriznal takú relevanciu, akú vo svojej obrane požadoval žalovaný v 2. rade.

41. Predpokladom vzniku zodpovednosti za nemajetkovú ujmu je v ďalšom samotná jej existencia. Je potrebné zdôrazniť, že pojem zodpovednosti za škodu je nutné vykladať eurokonformne a tiež extenzívne v tom zmysle, že zahŕňa aj náhradu nemajetkovej ujmy z titulu občianskoprávnej zodpovednosti za zásah do osobnostných práv pozostalých spočívajúci v zásahu do práva na súkromný a rodinný život spôsobený usmrtením blízkej osoby pri prevádzke dopravných prostriedkov.
XX. Z. N. zomrel pri dopravnej nehode. Žalobcovia stratili svojho syna, s ktorým do jeho smrti žili v spoločnej domácnosti. Stratili osobu blízku. Ide o stratu nezvratnú.
43. V tejto súvislosti sa poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 27.10.2010 spis. zn. 1Cdo 77 / 2009, ktorý za správny označil záver súdov nižších stupňov, že do osobnostných práv oprávnených osôb bolo zasiahnuté zavinením dopravnej nehody, pri ktorej zahynul blízky príbuzný (syn). Obdobne z rozsudku Najvyššieho súdu SR zo 17.02.2011 spis. zn. 5Cdo 265 / 2009 vyplýva, že ,,ak medzi fyzickými osobami existujú sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života, môže porušením práva na život jednej z nich dôjsť k nedovolenému zásahu do práva na súkromie druhej z týchto osôb. Takýmto protiprávnym zásahom tretej osoby do práva na súkromie, resp. práva na rodinný život môže byť ďalšiemu účastníkovi vzťahu spôsobená taká ujma, ktorá mu čiastočne alebo úplne bráni napĺňanie citovej potreby, t. j. nemajetková ujma postihujúca inú ako majetkovú sféru, sféru osobnostnú, ku ktorej nepochybne patrí aj citová (emocionálna) sféra. Ak dôjde k smrti jedného z členov rodinného vzťahu, zostávajúca osoba môže utrpieť citovú ujmu vo forme šoku, smútku zo straty blízkej osoby a takisto spoločenstva s blízkou osobou“. Pri inom obdobnom rozsudku Najvyšší súd konštatoval, že zásah do emocionálnej sféry fyzickej osoby, spôsobený protiprávnym konaním tretej osoby, následkom ktorého je úmrtie blízkej osoby, zakladá právo domáhať sa ochrany osobnosti podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti.
44. Z rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vyplýva, že sa uplatňuje ako jednotný názor, podľa ktorého súčasťou práva na ochranu súkromia chráneného v ustanovení §11 Občianskeho zákonníka, je rodinný život spočívajúci v udržiavaní, rozvíjaní vzájomných citových, morálnych a sociálnych väzieb medzi najbližšími osobami a konanie, ktoré spôsobilo násilné pretrhnutie týchto väzieb stratou člena rodiny, je konaním nesúcim znaky neoprávneného zásahu do chránených osobnostných práv pozostalých členov rodiny.
45. Strata blízkej osoby, člena rodiny, v dôsledku jej úmrtia pri dopravnej nehode, je stratou nezvratnou a trvalou. V dôsledku tejto straty už žalobcovia nemôžu rozvíjať svoj vzťah so svojim jediným a vytúženým synom. Stratili osobu, ktorú milovali. Závažnosť vzniknutej ujmy je tak zrejmá, nespochybniteľná a nezmeniteľná. Zadosťučinenie podľa ust. §13 ods. 1 Občianskeho zákonníka nemôže byť v prejednávanom spore postačujúce. Z tohto dôvodu vzniklo žalobcom právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa ust. §13 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka.
46. Z lekárskej správy MUDr. Jána Krzysika z 11.09.2018 mal súd preukázané, že žalobkyňa po tragickej smrti syna Z. 29.05.2009 utrpela posttraumatickú stresovú poruchu vyžadujúcu liečbu liekmi na psychiku Neurolom. Okrem toho uvedená tragická udalosť má i telesné dopady v podobe psychogénne

podmieneného kašľa trvajúceho niekoľko rokov, prieduškovej astmy, porúch trávenia s nábehom na vredy sprevádzaných poklesom telesnej váhy o približne 5kg s potrebou nasadenia medikamentóznej liečby.
47. Z lekárskej správy MUDr. Jána Krzysika z 11.09.2018 mal súd preukázané, že po tragickej smrti syna Z. sa u žalobcu prejavujú následky posttraumatickej stresovej poruchy s depresívnym ladením s potrebou medikamentóznej liečby liekmi na psychiku, výrazne sa zhoršil vysoký krvný tlak, srdcová slabosť, chronický zápal priedušiek, opakované zápaly pľúc, ktoré si vyžiadali opakované hospitalizácie na internom oddelení.
48. Z uvedeného je nepochybné, že úmrtie syna u žalobcov viedlo ku vzniku ujmy prejavujúcej sa zhoršením nielen ich psychického, ale aj celkového fyziologického stavu.
49. Základ uplatneného práva na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vo vzťahu k osobe žalovaného v 2. rade je daný tým, že zásah do osobnostných práv žalobcov (práva na rodinný život) stratou najbližšieho človeka - syna, v dôsledku ktorého utrpeli psychickú ujmu, bol spôsobený prevádzkou motorového vozidla, na ktoré sa vzťahovalo povinné poistenie zodpovednosti za škodu u žalovaného v 2. rade.
50. Pri úvahách o výške náhrady nemajetkovej ujmy podľa ust. §13 ods. 2, 3 Občianskeho zákonníka, ktorá bola spôsobená usmrtením osoby blízkej v dôsledku trestného činu spáchaného žalovaným v 1. rade, súd vychádzal z princípu proporcionality a zohľadnil okolnosti nielen na strane poškodených, ale i na strane škodcu (žalovaného v 1. rade).
51. Na strane pozostalých poškodených rodičov mal súd z výpovedí svedkýň (sestier zosnulého) preukázané, že jeho vzťah s rodičmi bol vzájomne veľmi intenzívny, čo sa prejavilo o. i. na tom, že nebohý syn Z. v záujme byť k svojim rodičom čo najbližšie, zanechal prácu v Írsku a Nemecku a vrátil sa domov k nim, vzdal sa štúdia, aby svojich rodičov zaopatril. Ich vzťah bol veľmi vrúcny, keďže sa im ako vytúžený syn narodil v pomerne vysokom veku. Ešte dnes, s odstupom času od tragickej udalosti, žalobcovia naň spomínajú so slzami v očiach a jeho stratu vnímajú veľmi intenzívne, keďže v čase nehody mal len 21 rokov.
52. Z výpovedí svedkýň mal súd preukázané, že žalobcovia boli na zosnulom Z. existenčne závislí. Táto existenčná závislosť bola adekvátna veku a životným skúsenostiam mladého, na prahu života stojaceho mladého muža, ktorý plánoval, že ako jediný syn sa o svojich rodičov postará, čoho prejavom bola o. i. skutočnosť, že ako vyučený stolár začal prerábať dom, v ktorom spoločne bývali.
53. Podľa ust. §199 ods. 1 Civilného sporového poriadku súd dbá, aby výpoveď svedka nebola ovplyvnená jeho prítomnosťou na pojednávaní. Každého svedka súd vyslúchne samostatne, v neprítomnosti svedkov, ktorých ešte nevyslúchol.
54. Vzhľadom na námietku žalovaného v 2. rade vznesenú na pojednávaní 19.10.2018 súd dodáva, že ihneď ako od právneho zástupcu žalobcov zistil, že sa nachádzajú v pojednávacej miestnosti, prikázal im miestnosť opustiť. K ich výsluchu pristúpil po dôkladnom zvážení obsahu prednesov, ktoré zazneli od otvorenia pojednávania a po tom, ako vyhodnotil, že ich obsah nemohol mať objektívne vplyv na obsah výpovede jednotlivých svedkýň. Tie totiž vypovedali ku skutkovým okolnostiam týkajúcim sa vzniku ujmy a okolnostiam na strane žalobcov (intenzita vzťahu k zosnulému synovi, jeho veku a veku žalobcov, existenčnej závislosti medzi nimi a k okolnostiam súvisiacim s poskytnutím prípadnej inej satisfakcie zo strany žalovaného v 1. rade), ktoré mohli mať vplyv na posudzovanie jej výšky. Prednesy právnych zástupcov sporových strán neobsahovali žiadne tvrdenia, ktoré by sa týkali skutkových okolností daného sporu.
55. Súd na tomto mieste zdôrazňuje, že žiadna peňažná suma nemôže poškodeným odčiniť stratu najbližšej osoby. Žalobcovia sú v postavení rodičov, ktorí prežili svoje dieťa, čo samo osebe predstavuje vôbec najhoršiu možnú situáciu, aká rodičov môže v ich živote stretnúť.
56. Suma 16.500 eur priznaná žalobcom odráža nielen stratu syna v pomerne pokročilom rodičovskom veku, ale tiež kompenzáciu za to, že sa poškodení do budúcna nebudú môcť naňho obrátiť s prosbou o pomoc. Túto výšku súd považuje za adekvátnu na prekonanie ich ťažkostí do budúcna.
57. V prejednávanom spore súd nezistil existenciu dôvodov, pre ktoré by bolo možné náhradu nemajetkovej ujmy uplatnenej žalobami znížiť. Pre súd je až zarážajúce, že ani po po takmer desiatich rokoch od tragickej udalosti sa žalobcom od žalovaného v 1. rade ako škodcu nedostalo žiadneho morálneho zadosťučinenia. Žalovaný v 1. rade sa dokonca nedokázal ani len osobne postaviť pred súd v tomto konaní a povedať prosté ľudské: ODPUSŤTE! Žiaľ, súd tak v danom prípade nezistil, žeby žalovaný v 1. rade ako ten, kto zasiahol do práv na ochranu osobnosti žalobcov, prejavil snahu mimosúdne zabezpečiť postihnutým konkrétnu satisfakciu v podobe dobrovoľného poskytnutia náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, či inej formy zmiernenia následkov zásahu. Takouto satisfakciou

nemôže byť ani potrestanie žalovaného v 1. rade, ani jeho formálne vyslovená účinná ľútosť v trestnom konaní.
58. Pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy súd prihliadol na postoj žalovaného v 1. rade ako škodcu, neodčiniteľnosť spôsobenej ujmy, mieru zavinenia škodcu ako zavinenia nedbanlivostného.
59. V konaní pred súdom prvej inštancie bol žalovaný v 1. rade zastúpený právnym zástupcom z radov advokátov natoľko pasívnou sporovou stranou, že súdu sa ani neunúval predložiť skutkové tvrdenia, prípadne návrhy na dokazovanie týkajúce sa dopadu tragickej udalosti do jeho vlastnej duševnej sféry. Preto ani z tohto pohľadu nebolo možné zistiť dôvod, pre ktorý by súd vôbec mohol pristúpiť k úvahám o znížení náhrady nemajetkovej ujmy v rámci uplatnenia princípu proporcionality.
60. Majetkové pomery škodcu (žalovaného v 1. rade) by bolo možné vnímať výlučne v tzv. moderačnom význame tak, aby výška náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch nemala preňho likvidačný dôsledok. Súd na tomto mieste dopĺňa, že by pritom vo všeobecnosti nebolo možné zisťovať len jeho aktuálne majetkové pomery, ale bolo by nutné prihliadnuť na jeho vek a z neho vyplývajúce možnosti a predpoklady nahradiť vzniknutú ujmu do budúcna. Vzhľadom na procesnú pasivitu žalovaného v 1. rade však súd tieto otázky nemal možnosť vôbec posúdiť.
61. Priznanú výšku náhrady nemajetkovej ujmy tak súd pri vyššie uvedených úvahách, prihliadnuc na odsúdenie žalovaného v 1. rade v trestnom konaní považoval za adekvátnu, a preto v spojenom konaní žalobám žalobcov v celom rozsahu vyhovel. Princíp proporcionality aplikoval v súlade s rozhodovacou činnosťou Ústavného súdu SR tiež tým spôsobom, že porovnal peňažné čiastky tejto náhrady prisúdené v iných prípadoch, a to nielen v obdobných, ale i v ďalších, v ktorých šlo o zásah do iných osobnostných práv. Súd je presvedčený, že priznaná výška náhrady odráža všeobecne prijímané predstavy o spravodlivosti.
62. Žalobcovia boli v spore úspešní v celom rozsahu, a preto im boli voči žalovaným priznané nároky na náhradu trov konania v rozsahu 100% podľa ust. §255 C. s. p., podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom Okresného súdu Kežmarok na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že
a) neboli splnené procesné podmienky,
b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 366 CSP prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak
a) sa týkajú procesných podmienok,

b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinnosť stanovená týmto rozsudkom nebude dobrovoľne splnená, možno podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov.